

ЗАКОН ЗА ДРЖАВНАТА РЕВИЗИЈА
Службен весник на РМ, бр. 66/2010, 145/2010 година
Пречистен текст

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на вршење на државната ревизија, како и организацијата и надлежностите на Државниот завод за ревизија.

Член 2

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Приходи се даноци и други задолжителни плаќања утврдени со закон, приливи кои произлегуваат од сопственост (камата, дивиденда, закупнина и слично), надоместоци за дадени добра или услуги, подароци, донации, субвенции и трансфери;

2. Јавни приходи и други приливи се финансиски средства кои по разни основи се прибираат и наплатуваат за финансирање на јавни расходи;

3. Јавни расходи и други одливи се сите плаќања, одливи и обврски направени за извршување на функцијата или дејноста на субјектот предмет на ревизија;

4. Основен буџет е годишен план на приходи и други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните функции на буџетските корисници;

5. Буџетски корисници се корисници од прва линија од областа на законодавната, извршната и судската власт, фондовите, корисниците на буџетите на општините и корисниците основани со закон на кои им е доверено вршење на јавни овластувања;

6. Единки корисници се корисници од втора линија кои се финансираат преку соодветниот буџетски корисник;

7. Економичност подразбира остварување на некоја функција или дејност со најмали можни трошоци;

8. Ефикасност подразбира најниско можно ниво на трошоци во однос на остварени ефекти;

9. Ефективност подразбира највисоко можно ниво на остварување на програмски ефекти;

10. Законско користење на средства е користење на средствата со кои располага субјектот предмет на ревизија во согласност со законските, подзаконските и интерните акти;

11. Наменско користење на средства е користење на средствата во согласност со намената утврдена во буџетот, односно финансискиот план на субјектот предмет на ревизија;

12. Ревизија на усогласеност/регуларност е постапка на утврдување и оценување на усогласеноста на работењето на субјектот со законите, подзаконските акти и интерните акти;

13. Ревизија на успешноста е процена на економичноста, ефикасноста и ефективноста на работењето и користењето на средствата во дефинирана област на активности или програми;

14. Финансиска ревизија е проверка на точноста и комплетноста на сметководствената евиденција и финансиските извештаи;

15. Ризик претставува можност или веројатност дека ќе се случи некој настан кој негативно ќе влијае врз постигнување на целите;

16. Материјалност претставува процена на сознанието за постоење на некоја појава/информација и веројатност нејзино изоставање или погрешно прикажување да влијае врз корисникот на финансиските извештаи или врз извештајот на ревизијата на успешноста и

17. Препораки се предлози за преземање мерки и активности за подобрување на управувањето и работењето на субјектот предмет на ревизија.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Член 3

- (1) Работите на државната ревизија ги врши Државниот завод за ревизија.
- (2) Државниот завод за ревизија е државен орган на Република Македонија.
- (3) Државниот завод за ревизија има својство на правно лице.
- (4) Државниот завод за ревизија е независен во своето работење.
- (5) Седиштето на Државниот завод за ревизија е во Скопје.

Член 4

(1) Со Државниот завод за ревизија раководи главен државен ревизор.

(2) Главниот државен ревизор има заменик.

(3) Главниот државен ревизор и заменикот ги избира и разрешува Собранието на Република Македонија.

(4) Мандатот на главниот државен ревизор и неговиот заменик е девет години без право на повторен избор.

(5) Главниот државен ревизор и заменикот даваат заклетва пред Собранието на Република Македонија.

Член 5

Главниот државен ревизор, односно заменикот, треба да ги исполнува следниве услови:

1) да е државјанин на Република Македонија;

2) да има високо образование од областа на економските или правните науки;

3) да има најмалку седум години искуство во областа на економијата или правото;

4) да не врши друга јавна функција или професија, да не е член во органи на политичка партија, член на управен одбор, надзорен одбор или кој било друг орган кај друг правен субјект и

5) да не му е изречена прекршочна санкција, односно казна забрана за вршење на професија, дејност или должност.

Член 6

Мандатот на главниот државен ревизор и на заменикот престанува:

1) со истекот на мандатот;

2) по свое барање;

3) со исполнување на условите за пензија;

4) во случај на смрт и

5) во случај на разрешување.

Член 7

Главниот државен ревизор и заменикот се разрешуваат кога:

1) ќе престанат да ги исполнуваат условите од членот 5 на овој закон и

2) не се во можност да ги извршуваат задачите подолго од шест месеци поради болест или други оправдани причини.

Член 8

(1) Главниот државен ревизор го претставува и застапува Државниот завод за ревизија, обезбедува законито и ефикасно вршење на работите и задачите, раководи и ја организира работата на Државниот завод за ревизија.

(2) Главниот државен ревизор го претставува Државниот завод за ревизија пред меѓународните организации на врховните ревизорски институции.

Член 9

Главниот државен ревизор ги има следниве надлежности:

- 1) го предлага буџетот на Државниот завод за ревизија;
- 2) ја донесува годишна програма за работа на Државниот завод за ревизија;
- 3) ги утврдува критериумите за обемот, субјектите и предметот на државната ревизија;
- 4) го пропишува начинот на вршење на државната ревизија;
- 5) ја пропишува формата и содржината на образецот на легитимацијата, како и начинот на издавање и одземање на истата;
- 6) ја донесува програмата за полагање на испит за стекнување на звање овластен државен ревизор;
- 7) ја утврдува висината на трошоците за полагање на испитот за стекнување на звањето овластен државен ревизор согласно со реалните трошоци за спроведување на испит за стекнување на звањето овластен државен ревизор и за издавање на уверение за овластен државен ревизор;
- 8) го пропишува начинот на полагање на испитот за стекнување на звањето овластен државен ревизор;
- 9) ја пропишува формата и содржината на уверението за овластен државен ревизор;
- 10) донесува подзаконски акти за спроведување на овој закон и истите ги објавува во “Службен весник на Република Македонија“;
- 11) донесува акт за организација и работа на Државниот завод за ревизија и акт за систематизација на работните места во Државниот завод за ревизија;
- 12) одлучува за правата и обврските на вработените во Државниот завод за ревизија согласно со закон;
- 13) донесува акт за начинот на водење на дисциплинска постапка за вработените во Државниот завод за ревизија кои немаат статус на државни службеници;
- 14) формира комисии и други работни тела во Државниот завод за ревизија;
- 15) комуницира со медиумите со цел за информирање на јавноста за работата на Државниот завод за ревизија и резултатите од извршените ревизии и
- 16) врши и други работи утврдени со овој закон.

Член 10

(1) Главниот државен ревизор во случај на негово отсуство го заменува неговиот заменик.

(2) Заменикот од ставот (1) на овој член го заменува главниот државен ревизор во случај на негово отсуство заради службено патување, годишен одмор или боледување за работи и работни задачи кои ќе му ги довери главниот државен ревизор, освен за работи и работни задачи коишто се во исклучива надлежност на главниот државен ревизор

согласно со закон.

Член 11

Главниот државен ревизор и заменикот не можат да бидат повикани на кривична одговорност или да бидат притворени за изнесени ставови, мислења и препораки во врска со ревизиите.

Член 12

(1) Средствата за работа на Државниот завод за ревизија се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(2) Средствата за работа на Државниот завод за ревизија ги утврдува Собранието на Република Македонија на предлог на Државниот завод за ревизија.

(3) Буџетот на Државниот завод за ревизија се изготвува во рамките на утврдените годишни лимити согласно со утврдената фискална стратегија и претставува интегрален дел на Буџетот на Република Македонија.

(4) Собранието на Република Македонија посебно го гласа делот наменет за Државниот завод за ревизија во Буџетот на Република Македонија.

Член 13

Платата на главниот државен ревизор и заменикот се утврдува согласно со прописите за плати на именувани и избрани лица.

II-а Вработени во Државниот завод за ревизија

Член 13-а

(1) Во Државниот завод се вработени државни службеници и лица кои немаат статус на државни службеници.

(2) Статус на државни службеници имаат вработените кои вршат стручни работи од областа на ревизијата, плански, материјално-финансиски, сметководствени, информатички и други работи од надлежност на Државниот завод за ревизија.

(3) Вработените во Државниот завод за ревизија кои вршат помошни и технички работи немаат статус на државен службеник.“

Член 13-б

(1) Државната ревизија ја врши овластен државен ревизор и државен ревизор,

вработени во Државниот завод за ревизија.

(2)Звањата на овластените државни ревизори и државните ревизори се:

- Советник на главниот државен ревизор што соодветствува на звањето државен советник;
- Помошник на главниот државен ревизор што соодветствува на звањето раководител на сектор;
- Раководител на ревизија што соодветствува на звањето помошник на раководителот на сектор;
- Помошник на раководителот на ревизија што соодветствува на звањето раководител на одделение;
- Самостоен ревизор што соодветствува на звањето советник ;
- Виш ревизор што соодветствува на звањето виш соработник;
- Ревизор што соодветствува на звањето соработник;
- Помлад ревизор што соодветствува на звањето помлад соработник.

(3)Решението за определување на звањето од став 2 на овој член го донесува главниот државен ревизор.

Член 13-в

(1)Платите на овластените државни ревизори и државните ревизори се утврдуваат врз основа на коефициенти и тоа:

- Советник на главниот државен ревизор со коефициент 3,40;
- Помошник на главниот државен ревизор со коефициент 3,30;
- Раководител на ревизија со коефициент 3,10;
- Помошник на раководителот на ревизија со коефициент 3,00
- Самостоен ревизор со коефициент 2,90;
- Виш ревизор со коефициент 2,70
- Ревизор со коефициент 2,50
- Помлад ревизор 2,00

(2) Вредноста на основицата ја утврдува главниот државен ревизор во рамките на утврдениот буџет на Државниот завод за ревизија.

III. ПОСТАПКА ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ЗВАЊЕ ОВЛАСТЕН ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Член 14

За стекнување на звањето овластен државен ревизор лицето треба да ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) да има високо образование од областа на економските, правните науки, информатичката технологија или друго соодветно образование за вршење ревизија;
- 3) да има положен испит за стекнување на звање овластен државен ревизор или

да има уверение за овластен државен ревизор и

4) да даде изјава дека во работењето ќе ги применува правилата утврдени со Кодексот на етика на ИНТОСАИ.

Член 15

(1) Испит за стекнување на звање овластен државен ревизор може да полага лице кое има најмалку пет години работно искуство на сметководствени или финансиски работи, односно три години работно искуство на работи на ревизија или контрола.

(2) Трошоците за полагање на испитот за овластен државен ревизор се на товар на лицето кое го полага испитот.

Член 16

(1) Испитот за стекнување на звање овластен државен ревизор се полага пред комисија.

(2) Комисијата ја формира главниот државен ревизор по потреба.

(3) Комисијата е составена од пет члена од кои тројца се овластени државни ревизори и двајца се експерти од областа на ревизијата.

Член 17

(1) Испитот се полага според програма за полагање на испит за стекнување на звање овластен државен ревизор.

(2) На лицето кое ќе го положи испитот од ставот (1) на овој член главниот државен ревизор му издава уверение за овластен државен ревизор.

IV. ВРШЕЊЕ НА ДРЖАВНАТА РЕВИЗИЈА

Член 18

(1) Државната ревизија се врши согласно со ревизорски стандарди на Меѓународната организација на врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) и правилата утврдени со Кодексот на етика на ИНТОСАИ, кои ги објавува министерот за финансии во "Службен весник на Република Македонија".

(2) Државниот завод за ревизија врши ревизија на регуларност и ревизија на успешност.

Член 19

Државната ревизија, во смисла на овој закон, опфаќа:

1) испитување на документите, исправите и извештаите, сметководствените и финансиските постапки, електронските податоци и информационите системи и други евиденции од аспект на тоа дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја

искажуваат финансиската состојба и резултатот на финансиските активности во согласност со прифатените сметководствени начела и сметководствени стандарди;

2) испитување и оцена на извештаите на извршената интерна контрола и јавна внатрешна финансиска контрола, испитување и оцена на системот на финансиски менаџмент и контрола;

3) испитување на финансиските трансакции кои претставуваат јавни приходи и јавни расходи во смисла на законско и наменско користење на средства;

4) давање оцена за користење на средствата од аспект на постигнатата економичност, ефикасност и ефективност и

5) давање оцена за преземените мерки од страна на субјектите предмет на ревизија, во врска со утврдените состојби и дадените препораки содржани во конечниот ревизорски извештај.

Член 20

(1) Овластениот државен ревизор и државниот ревизор се должни државната ревизија да ја вршат согласно со членот 18 став (1) од овој закон.

(2) Овластениот државен ревизор е стручно лице кое поседува уверение за овластен државен ревизор и ги исполнува другите услови пропишани со овој закон.

(3) Овластениот државен ревизор ја врши ревизијата тимски, во екипи составени од државни ревизори. Во случај на спреченост на некој од државните ревизори, задолжително во екипата се определува негова замена.

(4) Државниот ревизор е стручно лице вработено во Државниот завод за ревизија, кое непосредно ги извршува задачите наведени во членот 19 од овој закон, ги исполнува условите од членот 14 точки 1, 2 и 4 на овој закон и извршува работи на ревизија под надзор на овластен државен ревизор.

(5) Овластениот државен ревизор и државниот ревизор имаат легитимација со која се докажува нивното службено својство и при вршење на ревизијата се должни да ја покажат.

(6) Овластениот државен ревизор и државниот ревизор не смеат да бидат членови во органи на политичка партија, како и членови на управен одбор, надзорен одбор или кој било друг орган кај друг субјект.

Член 21

Овластениот државен ревизор и државниот ревизор не смеат да вршат ревизија доколку:

1) претходно биле во работен однос или биле законски застапници на субјектот на ревизијата најмалку пет години пред вршењето на ревизијата;

2) учествувале во водењето на деловните книги или ја изработиле годишната пресметка и финансиските извештаи на субјектот на ревизија најмалку пет години пред извршување на ревизијата;

3) се брачни другари или се во вонбрачна заедница, крвни сродници во права линија до трет степен на сродство со сопственикот или законскиот застапник на

субјектот на ревизијата и

4) се основачи, акционери или содружници во субјектот на ревизијата.

Член 22

(1) Државната ревизија се врши на Собранието на Република Македонија, Претседателот на Република Македонија, Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините, буџетските корисници, единките корисници, јавните претпријатија, трговските друштва во кои државата е доминантен акционер, агенциите и другите институции основани со закон, другите институции финансирани со јавни средства, Народната банка на Република Македонија, политичките партии финансирани со средства од Буџетот, на корисници на средства од Европската унија (освен на системот за имплементација, раководење и контрола на инструментот за претпристапна помош во Република Македонија) и на корисници на средства од други меѓународни институции (во натамошниот текст: субјект на ревизија).

(2) Државната ревизија по потреба се врши и кај субјекти кои не се опфатени со ставот (1) на овој член, а кои се поврзани со субјектите предмет на ревизија, имаат економски, финансиски или друг вид интерес и кои користат средства кои претставуваат јавни расходи.

Член 23

(1) Државната ревизија задолжително еднаш годишно се врши на Буџетот на Република Македонија и на буџетите на фондовите, а на другите субјекти на ревизија од членот 22 на овој закон се врши во рокови утврдени со годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија.

(2) Државниот завод за ревизија ја доставува годишната програма за работа до Собранието на Република Македонија најдоцна до декември тековната година за наредната година, заради информирање.

Член 24

(1) Државниот завод за ревизија може, пред да пристапи кон извршување на ревизијата, да побара од субјектот на ревизија да ги обезбеди сите информации кои се потребни за вршење на ревизијата вклучувајќи документи, податоци или други информации кои се неопходни за планирањето и извршувањето на ревизијата.

(2) Субјектот на ревизија е должен да ги обезбеди бараните информации од ставот (1) на овој член во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето.

Член 25

(1) При вршење на државната ревизија овластениот државен ревизор и државниот ревизор имаат слободен пристап во службените простории и имотот на субјектот на ревизија, право на увид во книгите, обрасците и другата документација, електронските податоци и информационите системи, како и право да бараат објаснувања од

претставниците на субјектот на ревизија за сите прашања кои се од значење за вршење на ревизијата.

(2) Законскиот застапник на субјектот на ревизија е должен на овластениот државен ревизор и државниот ревизор да му ја стави на располагање и да му обезбеди копии од потребната документација, исправите, извештаите и други евиденции и да му даде други информации неопходни за спроведување на државната ревизија.

(3) Субјектот на ревизија не смее да го ограничи обемот на испитувањата или да оневозможи примена на одредени ревизорски постапки. Државниот завод за ревизија е должен на соодветен начин тоа да го истакне во извештајот, во согласност со стандардите на ревизијата и веднаш да го извести надлежниот орган кој врши надзор над субјектот.

Член 26

(1) Документите кои имаат ознака на класифицирана информација, законскиот застапник на субјектот на ревизија е должен на овластениот државен ревизор, односно на државниот ревизор да ги стави на располагање на начин утврден со закон.

(2) Овластениот државен ревизор и државниот ревизор се должни со класифицираните информации да постапуваат во согласност со одредбите од Законот за класифицирани информации.

(3) Овластениот државен ревизор и државниот ревизор не смеат да ги користат сознанијата до кои дошле при вршењето на државната ревизија за стекнување на имотна или друга корист за себе или друг субјект.

(4) Одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член се однесуваат и за стручните лица кои се ангажирани надвор од Државниот завод за ревизија.

Член 27

Државниот завод за ревизија при вршење на ревизијата може да ангажира стручни лица и експерти од областа на ревизијата.

Член 28

Овластениот државен ревизор и државниот ревизор не можат да бидат повикани на одговорност за даденото мислење во врска со извршувањето на службените овластувања.

Член 29

За податоците и сознанијата до кои доаѓа овластениот државен ревизор, односно државниот ревизор при вршењето на државната ревизија, а кои се од посебен интерес за Република Македонија и претставуваат класифицирани информации, овластениот државен ревизор изготвува посебен ревизорски извештај согласно со Законот за класифицирани информации.

V. ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА КОНЕЧЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ

Член 30

(1) По извршената ревизија овластениот државен ревизор изготвува нацрт-ревизорски извештај кој се доставува до законскиот застапник на субјектот на ревизија и до лицето кое било одговорно на субјектот на ревизија во периодот за кој е вршена ревизијата.

(2) Во рок од 30 дена од денот на приемот на нацрт-извештајот^{1077 f5}, лицата од ставот (1) на овој член можат да поднесат забелешки до Државниот завод за ревизија.

(3) По истекот на рокот од ставот (2) на овој член овластениот државен ревизор изготвува конечен ревизорски извештај.

4) Извештаите од ставовите (1) и (3) на овој член задолжително треба да бидат потпишани од најмалку тројца ревизори.

Член 31

(1) Главниот државен ревизор е должен извештаите од членот 30 на овој закон да ги достави до законскиот застапник на субјектот на ревизија, до лицето кое било одговорно на субјектот на ревизија во периодот за кој е вршена ревизијата и до органите надлежни за надзор и контрола на работењето на субјектот кај кој е извршена ревизијата.

(2) Главниот државен ревизор на интернет (веб) страницата на Државниот завод за ревизија ги објавува конечните ревизорски извештаи и забелешките поднесени од лицата од членот 30 став (1) на овој закон.

Член 32

Законскиот застапник на субјектот на ревизија е должен да го извести Државниот завод за ревизија и органот надлежен за надзор и контрола за преземените мерки во врска со наодите и препораките во ревизорските извештаи, во рок од 90 дена од приемот на конечниот извештај.

VI. ИЗВЕШТАИ

Член 33

(1) Државниот завод за ревизија изготвува годишен извештај за извршените ревизии и за работата на Државниот завод за ревизија.

(2) Државниот завод за ревизија до Собранието на Република Македонија го доставува на разгледување извештајот од ставот (1) на овој член најдоцна до 30 јуни во тековната година за претходната година.

(3) Собранието на Република Македонија го разгледува извештајот од ставот (1) на овој член и по истиот усвојува заклучоци.

(4) Конечните ревизорски извештаи од членот 30 став (3) на овој закон се доставуваат до Собранието на Република Македонија.

Член 34

Државниот завод за ревизија по истекот на секоја фискална година, а пред усвојувањето на завршната сметка на Буџетот на Република Македонија, изготвува ревизорски извештај за Буџетот на Република Македонија и го доставува до Собранието на Република Македонија.

VII. СОРАБОТКА

Член 35

Доколку овластениот државен ревизор при ревизија оцени дека субјектот на ревизија сторил прекршок или кривично дело е должен веднаш да ги извести надлежните органи.

Член 36

Субјектите кои водат административни евиденции, регистри и бази на податоци и носителите на платниот промет се должни податоците за субјектите кои се предмет на државна ревизија на овластениот државен ревизор да му ги достават на начин утврден со закон.

Член 37

Државниот завод за ревизија соработува со меѓународните организации на врховните ревизорски институции и со врховни ревизорски институции на други земји во извршување на државната ревизија.

VIII. РЕВИЗИЈА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Член 38

(1) Ревизија на работењето на Државниот завод за ревизија врши друштво за ревизија, кое има дозвола за работа за вршење на работи на ревизија согласно со Законот за ревизија.

(2) Изборот на друштвото за ревизија го врши Собранието на Република Македонија врз основа на претходно спроведена постапка согласно со Законот за јавните набавки.

(3) Надоместокот за извршената ревизија паѓа на товар на Собранието на Република Македонија.

(4) Друштвото за ревизија има пристап до целокупната сметководствена евиденција на Државниот завод за ревизија.

(5) Извештајот од извршената ревизија се доставува до Собранието на Република Македонија и до Државниот завод за ревизија најдоцна до 30 јуни тековната година.

(6) Собранието на Република Македонија го разгледува извештајот од извршената

ревизија на друштвото за ревизија заедно со извештајот од членот 33 став (1) на овој закон.

IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 39

(1) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице - субјектот на ревизија, ако:

1) не ја стави на располагање на овластениот државен ревизор, односно државниот ревизор потребната документација, исправи, извештаи и други информации заради вршење на државната ревизија (член 25 став (2)) и

2) субјектот на ревизија на ревизорот му го ограничи обемот на испитувањата или ќе му оневозможи примена на одредени ревизорски постапки (член 25 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице на субјектот на ревизија.

Член 40

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице - овластен државен ревизор, односно државен ревизор, ако државната ревизија не ја врши согласно со членот 20 став (2) од овој закон.

Член 41

Пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд, на сторителот на прекршокот ќе му се понуди порамнување согласно со Законот за прекршоците.

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 42

(1) Главниот државен ревизор, во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе ги донесе прописите предвидени со овој закон.

(2) До донесување на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 43

Главниот државен ревизор избран пред влегувањето во сила на овој закон продолжува да ја извршува функцијата до истекот на мандатот за кој е избран.

Член 44

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за државната ревизија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 65/97, 70/2001, 31/2003, 19/2004, 73/2004, 70/2006 и 133/2007).

Член 45

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.